

Spominska svečanost ob 25-letnici smrti narodnega heroja Jožeta Gregorčiča

GLAVNI UREDNIK
FRANČ SUSTERŠIČ
ODGOVORNI UREDNIK
ČRTOMIR SINKOVEC

Leto V
Št. 35
5. IX. 1967

GLASILO ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV NOV SLOVENIJE

Besede
in dejanja

Uresničujoča se napoved

Napovedi, da bodo v procesu izvajanja reforme prišle v težaven položaj tiste gospodarske organizacije, ki se ne bi vključile v tokove reforme in prilagodile trgu in ki ne bi upoštevale načel ekonomičnosti in poslovitosti, se letos uresničujejo, čeprav z zakasnitvijo. Po vsej državi imamo primere, ko ni bilo drugega izhoda kakor uvedba prisilne uprave z nalogo, da uredi razmere v podjetju, po potrebi prismeri proizvodnjo, razreši notranje konflikte in sasnira podjetje — ali pa ga likvidira, če ni drugega izhoda.

Delo — 27. VIII. 1967

Le delo prinaša blaginjo

Iz tovarn v Novem, mesta in Rogaske Slatine je odšlo v Avstrijo nekaj deset delavcev in to najboljše steklobrusačev. Kolektiv so na to reagiral z novo organizacijo, modernizacijo in z nove ocenitvijo delovnih mest in z novimi normami. Po dveh mesecih so steklobrusači zaslužili prav toliko kot tisti, ki so šli v Avstrijo. Od tu do vrnitve delavcev v materialne kolektive ni bilo dajet. In večina se jih je vrnila, izjavljajoč da tudi sedaj zaslužijo nekaj manj kot v Avstriji, toda stroški ločnega življenja, večkratnih povzemanj in druge pa nekako izhačajo zaslužke.

Ekonomika politika — 26. VIII. 1967

Ljudje najbolj cenijo poštenost

Dejstvo je, da še vedno potrebujemo ideale. Potrebujemo tudi osebnosti, ki bi vlekle ljudi za seboj. In ker ljudje najbolj cenijo poštenost, bi torej te osebnosti morale imeti predvsem te lastnosti. Glejte, med vojno so bili partizani neizmerno pošteni. Zato so bili priljubljeni pri ljudeh. Danes pa so na nekaterih pomembnih družbenih, javnih in političnih mestih občani, ki s svojimi moralnimi kvalitetai zaostajajo za preprostimi borci iz vojnega časa. S tem se tudi več med vodstvom in ljudstvom slabi in to me skrbi.

Iz izjave Lada Ambrožiča-Novljanca — Ljubljanski dnevnik — 26. VIII. 1967

Nihče se ne sme delati noja

Nihče izmed odgovornih se kajpada ne more in ne sme delati noja in zapirati oči pred očitnimi težavami, ki se na posameznih točkah gospodarskih gibanj kažejo z večjo ali manjšo močjo. Seer pa nihče nikdar ni rekel, da je pot reforme z rožicami posilana. Nasprotno, v začetku tega leta smo slišali resna opozorila, da je treba zastaviti velike napore, da se bodo samoupravne pobude delovnih organizacij usmerile k usvarjanju možnosti za produktivno in rentabilno proizvodnjo v skladu s potrebami trga, in da bo potrebno na tej poti premagati hude ovire.

Komunist — 25. VIII. 1967

Slu po potovanju

Leta 1965 je potovalo v inozemstvo 1,4 milijona, lani pa že 5 milijonov Jugoslovancev. Leta 1965 so prodale banke našim turistom za 12 milijard dinarjev deviz, lani za 30 milijard, letos pa samo v januarju in februarju za 6,5 milijarde, ali štirikrat več kot leto prej v istem času.

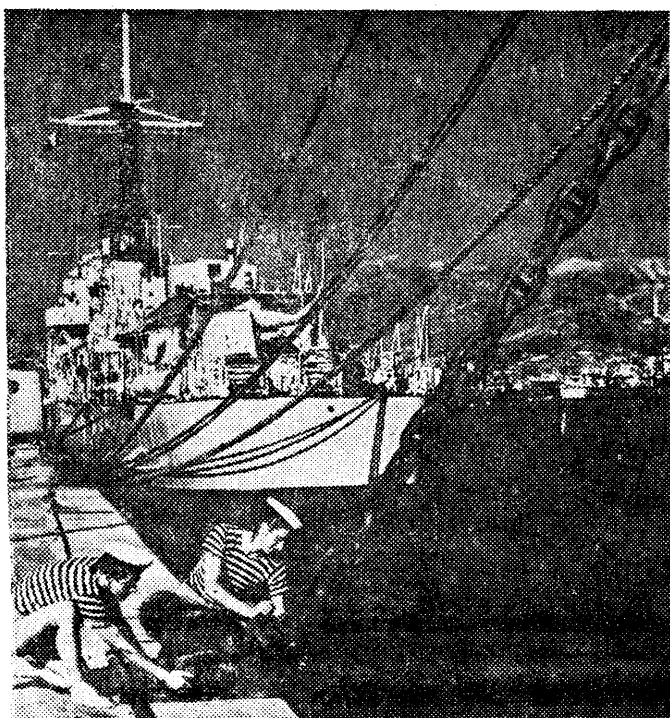
Delavska enotnost — 26. VIII. 1967

Močno partizansko gibanje na Gorenjskem poleti 1942. leta je imelo za posledico široko zasnovane ofenzivne akcije nemških vojaških in policijskih sil zlasti na področju Jelovice, kjer se je zadrževala glavnina I. grupe odredov in del II. grupe. Prvi večji spopadi so se vneli že v prvi polovici avgusta, ki pa so vpražniku niso prinesli nobenega uspeha. V začetku septembra je zaradi začetnih neuspehov sovražnik pokrenil pravo ofenzivo s koncentričnimi napadi in obkoljevanjem na glavnino, ki se je zadrževala na Lipniški planini in gozdovih okoli vrha Jelovice. Zgodaj zjutraj 9. septembra se je znašel v neprobojnem obroču tudi komandant I. grupe odredov, španski borec in narodni heroj Jože Gregorčič, predvojni revolucionar z Jesenic. Po večurnem neenakem boju in neuspešnem prebijanju obroča je obležalo 25 borcev, še več pa jih je bilo ranjenih. Hudo ranjen je obležal tudi komandant Gregorčič. Da ne bi živ prišel v roke nacistov, si je z ročno bombom sam vzel življenje.

V spomin na to borbo in junaško smrt Jožeta Gregorčiča in njegovih zvestih borcev je bila že pred sedmimi leti velika slovesnost na Lipniški planini, kjer so odkrili spomenik junakom Jelovice in njihovem komandantu. Za letošnje jubilejno 25. obletnico pa sta občinski združenji ZB Radovljica in Jesenice pripravili posebno spominsko slovesnost, ki bo v nedeljo, 10. septembra, ob 10. uri dopoldne pri spomeniku na Lipniški planini. Udeleženci slovesnosti: bor-

Sestanek partizanskih mornarjev v Piranu

Na pobudo komisije za razvijanje tradicij NOB pri republiškem odboru ZZB se je prejšnjo soboto v Kopru sestala skupina nekdanjih partizanskih mornarjev. Predvsem so želeli, da bi letos, ko bomo praznovali 25. obletnico ustanovitve jugoslovanske vojne mornarice, poskusili urediti tudi nerešena vprašanja, ki tarejo nekdanje mornarje. Ugodne razmere za to so predvsem v Piranu, kjer imajo več ustanov, ki se ukvarjajo s pomorstvom in bi zato tam najboljše vedeli, kaj je treba narediti.

Predvsem je potrebno podeliti mornarjem neke domile. V zvezi s tem so na sestanku predlagali, naj bi za letošnji občinski praznik Pirana — 15. oktober — tam prevzeli pokroviteljstvo nad partizanskimi mornarji. Posebno se, ker je piranski občinski praznik v spomin na ustanovitev pomorskega odreda.

Partizanskih mornarjev je bilo v Sloveniji razmeroma malo, saj pri nas nismo imeli večjih enot mornarice. Pač pa je precej naših ljudi bilo v mornarici NOV po Dalmaciji, kamor so prišli po italijanski kapitulaciji. Precej rojakov je tudi služilo v kraljevski mornarici v Egiptu, decembra 1943 so se uprli v Aleksandriji in

odšli v NOV. V razdobju 1943 do 1944 je v mornarico odšlo tudi precej borcev iz prekmorskih brigad.

Razen tega so se na sobotnem sestanku v Piranu tudi dogovorili, kako bodo nadaljevali z zbiranjem zgodovinskega gradiva o sodelovanju slovenskih mornarjev v NOV. V naslednjih letih naj bi v sklopu knjižnice NOV in POS izšla tudi knjiga o njihovem boju.

Ob občinskem prazniku bodo v Piranu skušali organizirati tovariško srečanje slovenskih partizanskih mornarjev. Tam naj bi izvolili tudi stalni in uredniški odbor, sprejeli pa naj bi tudi delovni načrt ter pritegnili k delu kar največ ljudi. V mestnem muzeju Piran naj bi ustanovili tudi odedek o boju slovenskih mornarjev med NOB. Razen tega naj bi uvedli sodelovanje s pomorskimi šolami glede prenašanja tradicij NOB na dijake, ki so se odločili za mornarski poklic.

Pripravljalni odbor slovenskih partizanskih mornarjev pa prosi vse tovariše in tovarišice, ki so bili med vojno v mornarici NOVJ, naj mu pošljejo svoje naslove s kratkim opisom svojega delovanja.

Srečanje štajerskih varnostnikov

Na Vrheh nad Trbovljami, na kraju, kjer je bila leta 1938 pokrajinska konferenca KP in kjer so julija 1941 ustanovili prvo partizansko enoto na tem območju — Revirsko četo — je bilo 27. avgusta prvo srečanje borcev III. VDV brigade — Štajerske. Trbovlje so borci izbrali za svoje srečanje predvsem zato, ker je bil predhodnik brigade revirski bataljon VOS in VDV in ker je občinska skupščina Trbovlje 21. decembra podelila brigadi domicil.

iz Trbovelj, godba »Svobode«
Hrastnik in recitatorska skupina gimnazije Trbovlje. Po slavnostnem delu se je razvilo prijetno partizansko srečanje.

M. LIPOVSEK

Borci so svoje tovariško srečanje na Vrheh popeli na več načinov. Z območij, od koder so bili brigadni bataljoni: s Kozjanskega, Pohorja, Koroške in revirjev, so že dva dneva poprej krenile na pot patrulje, sestavljene iz borcev III. VDV brigade. Na poti so obiskovale znane partizanske kraje, se udeleževale mitingov, obiskovale družine, ki so pomagale partizanom med NOB ter pogalele vence in cvetje na grobove padlih borcev. Patrulje so v soboto zvečer prišle do revirjev, v nedeljo zjutraj pa so nadaljevale pot na Vrhe.

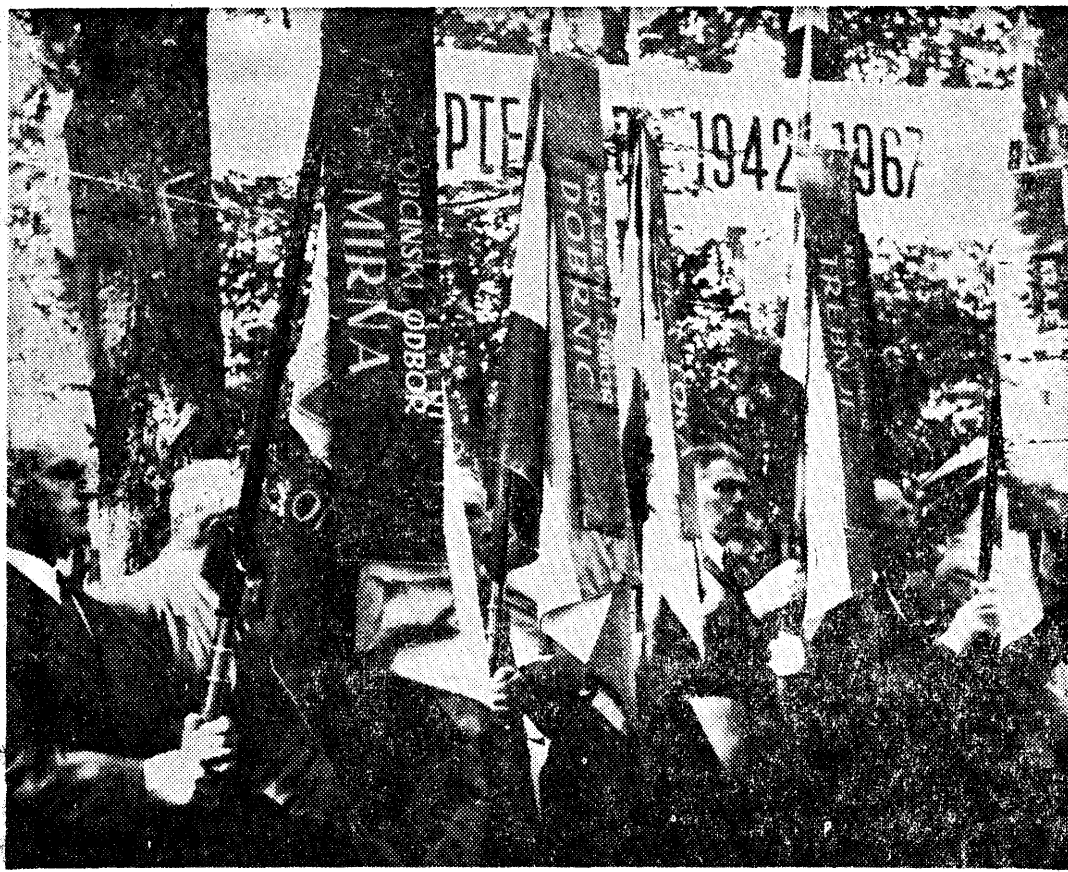
Že zgodaj zjutraj so začeli v nedeljo prihajati borci III. VDV brigade — Štajerske, gostje, borci drugih enot, delovni ljudje in mladina. Nekaj pred deseto uro so na slavnostni prostor prikorale tudi patrulje. Kmalu se je začela osrednja slovesnost. Najprej je namestnik komandanta brigade Janez Gomizelj

predal raport predsedniku občinske skupščine Trbovlje Jožetu Lazniku, ki je pregledal četo postrojenih borcev brigade. Nato so govorili Janez Gomizelj, član zvezne konference SZDL in zvezni poslanec Bogo Gorjan ter Slavko Kovačič v imenu RO SZZB NOV Slovenije. Janez Gomizelj je govoril predvsem o nastajanju, borbenih akcijah in pomenu brigade. Posebej je poudaril, naj bi se borci te partizanske enote večkrat sestali.

Bogo Gorjan je govoril o bogati zgodovini NOB, pri čemer je menil, da srečanje borcev VDV brigade lepo pomaga pri obnavljanju spominov na čas NOB. Govoril je tudi o nalogah borcev, ki morajo biti dejavni povsod, na vseh področjih družbenega življenja in ki se ne smejo pustiti odriniti za zapeček, da bi šli dogodki mimo njih. Nato so s slovesnosti poslali tovarišu Titu pozdravno pismo.

Kulturni program so nato izvedli moški pevski zbor »Zarja«

Proslava
petin-
dvajsete
obletnice
ustanovitve
druge
SNOUB
»Matija
Gubec«

Pravijo, da se v bukovem gozdu blizu vasice Trebelno, rojstnem kraju Gubčeve brigade, od osvoboditve sem še ni zbralo toliko ljudi kot v nedeljo dopoldne. Preko dva tisoč jih je prišlo, gubčevcev, aktivistov iz okoliških krajev ter borcev od blizu in daleč. Ob spomeniku brigadi na Trebelnem je zbrane gubčevce pozdravil in jim izročil listino o podelitvi domicila predsednik skupščine občine Trebnje Ciril Pevec. Med partizane je prišel tudi Franc Leskošek-Luka. O nastanku brigade in njeni bojni poti je obširno govoril nekdanji komandant brigade Lado Ambrožič-Novljan. S Trebelnega so vsi borci, pa še mnogi drugi občani, odšli v bližnji Mokronog. Na razvalinah mokronoškega gradu so odkrili spomenik tistim, ki so izkpravili za domovino, nato pa je govoril Viktor Avbelj in povezal borbeno preteklost Mokronoščanov z uresničevanjem gospodarske reforme. Nepozabno partizansko rajanje se je nato nadaljevalo pozno v noč; prijeten delež sta mu pridala Invalidski pevski zbor iz Ljubljane in godba na pihala JLA. — Na sliki: brigadni praporščaki ob slavnostnem odru na proslavi na Trebelnem

Mnenje občana

Pred nedavnim sem se srečal z mladim Belokranjcem, ki mi je povedal tole zgodbo: »Nemčije, kjer sem pošteno delal tri leta ter nisem skodavil domovini na ugledu niti ne materialno. Za pošteno zaslužen denar sem si kupil tovarnjak in plačal zanj zelo visoko carino. Na tovarnjaku so bile še nemške oznake in zastavica nekega nemškega mesta. Nepriljetno sem bil presenečen, ko sem se ustavil pred neko gostilno v domovini. Stopil sem iz avta: v istem hipu sta se primajala iz gostilne dva tovariša, po videzu sodeč boljše situirana. Pričela sta se zaganjati vame: »Ali te ni sram, da greš služiti švabom, pa še švabsko zastavo nosiš na avtu!« Zastavico sta mi odrgala z avta.

Moj oče je kot partizan padel leta 1943; zaklali so ga ustaši neke pri Bosiljevem. Zapustil je zgarano mater in 4 mladoletne otroke. Po sestvo imamo majhno, gosto prekrito s kamenjem, kakršna je večina belokranjskih posestev. Mati nas je težko preživljala, do osvoboditve pa je nahranila še marsikatero partizana. Končali smo osnovno šolo. Nihče od ZB niti od oblasti nas ni vprašal, kako živimo, oziroma če se želimo česa izučiti. Nasprotno, vsako prošnjo za štipendijo so nam odbili, ker imamo 4 hektare zemlje. Nihče od nas se ni izsolal, kakor smo želeli.

Danes ne morem razumeti, kako mi more nekdo, ki ima doma lep poklic s primernimi dohodki, očitati, da sem služil švabom, da sem napravil nekaj nepojmljivega, ko sem si v tujini prislužil tovarnjak, s katerim bom preživljal sebe in bolno mater. Šaj isto počenjajo tudi gostinska podjetja, ki nudijo usluge tudi nemskim turistom.«

F. DERGANČ

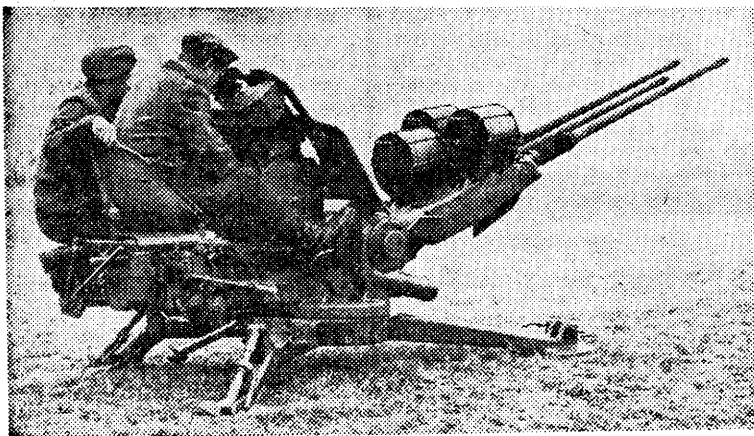
SODOBNA OBRAMBNA VZGOJA IN LJUDSKA ZAŠČITA

Štiri milijarde dolarjev
za raketne poligoneŠvicarski tricevni
protiletalski top

Znana švicarska tovarna za orožje Hispano Suiza je izdelala tri-
ceveni protiletalski avtomatski top
20 mm, ki so ga vsestransko in v
najtežavnejših okoliščinah preiz-
kusili tudi v ZDA. Top se je men-
da zelo obnesel ne le pri obstrelje-
vanju ciljev v zraku, temveč tudi
onih na tleh.

Vojaška veda
in tehnika

Iz vsake cevi je moč izstreliti
po tisoč nabojev na minuto, na-
boji pa imajo več kot 1000 metrov
na sekundo začetne hitrosti. Pred-
nost novega orožja je tudi v tem,
da s njim lahko ravnata le dva

moža in da je topničarje mogoče
usposobiti v zelo kratkem času.
Uporabljali pa ga bodo predvsem
za obrambo letališč, raketnih opo-
rišč, skladišč itd. pred napadi niz-
koletnih sovražnikovih letal.

Kaj pa naša televizija?

Znano je, da ima naša sloven-
ska televizija zelo malo razumeva-
nja za razvijanje in prenašanje
tradicije NOB, čeprav je to zelo po-
memben element obrambne vzgoje.

Povsem drugače pa je v Sovjet-
ski zvezi, kjer televizija posveča
veliki domovinski vojni veliko po-
zornost. To pa kljub temu, da ima-
jo sovjetski narodi razen te vojne
bogato revolucionarno preteklost

za seboj — pa tudi jedrsko orožje.
Samo leningrajska televizija ima
štiri stalne oddaje. Vsak njen ob-
zornik vsebuje posebno oddajo
pod naslovom »Nihče ni pozabil
ih nič ni šlo v pozabo«, ki govori
o malo znanih junakih, redkih do-
kumentih in fotografijah iz velike
domovinske vojne. Oddaja »Stran
pomorske slave« je na programu
dvakrat mesečno in je priljubljena
zlasti med mladino. »Leningraj-
ska junška dejanja« so na pro-
gramu vsakih štirinajst dni, med-
tem ko četrt oddaja, ki govori o
partizanih in ilegalcih, pride na
program enkrat mesečno.

Za vojno v Vietnamu —
40.000 dolarjev na minuto

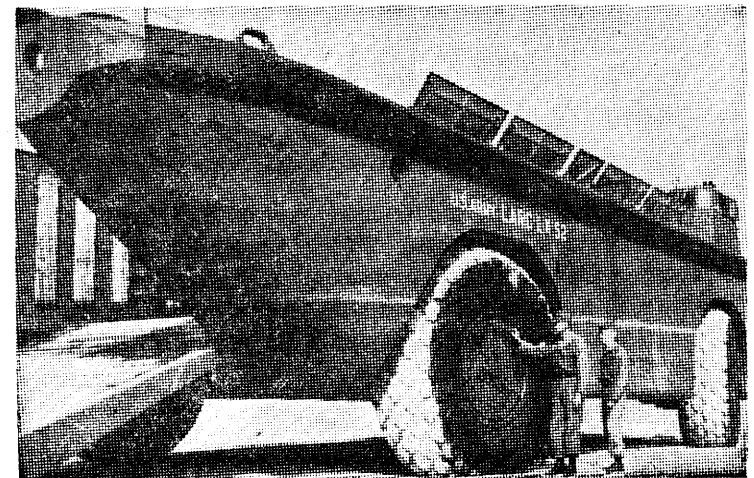
Vsaka minuta vietnamske vojne
stane Američane 40.000 dolarjev,
medtem ko vsako uro pade ali pa
je ranjeno petinajst ameriških vo-
jakov. V vsem 1961. letu je v Vi-
etnamu padel en sam ameriški vo-
jak, drugi pa je bil ranjen, toda
že lani je v Vietnamu padlo 5008,
ranjenih pa bilo 30.093 vojakov.

Pred tremi leti so Američani na
vsem Daljnem vzhodu imeli le 230
bojnih letal, sedaj pa jih imajo
več kot štiri tisoč. Sedaj imajo
ZDA v tem delu sveta 800.000 vo-
jakov, izmed katerih jih je 450.000
v Vietnamu. To je dvakrat več, kot
pa jih imajo v vsej Evropi.

Največje
amfibijsko vozilo

V Združenih državah Amerike
preizkušajo amfibijsko vozilo-to-
vornjak, za katero trdijo, da je
največje na svetu. Vozilo so posla-
li na 1700 milj dolgo pot, na ka-
teri je moralo obvladati mnoga
jezera, reke, prekope in Atlantski
ocean.

Amfibijsko vozilo LARC LX
ima štiri dizelske motorje. Nanj
ravavno nalože do 60 ton tovora,
čeprav njegova maksimalna no-
silnost znaša 100 ton. Vozilo je
namenjeno predvsem za prevoz od-
ladij do drugih transportnih sred-
stev na obali.

Ameriški vojaški krogi po-
pirajo in spodbujajo tiste to-
varne, ki izdelujejo serijsko ali
poizkusno oborožitev. Serijske
izdelke pošiljajo v Vietnam, po-
izkusne pa na poligone. Poseb-
no pozornost v Ameriki posve-
čajo poligonom, ki so namenjeni
za preizkušanje novih vrst
raketnega orožja.

Najboljši primer za to je

jaškega pomena. Ta je namreč
daleč v stran od gosto naseljenih
krajev, zaradi česar je poizkuse
laže skrivoma izvajati. Kopen-
ski del tihoceanskega poligo-
na, ki zajema obsežno območje
Kalifornije, je obdan s hribi in
dolinami. Tam je tudi mnogo
kanjonov, ki so zelo primerni
za razmestitev raketnih ramp
in preizkušanje največjih začet-
nih hitrosti.

Vse do konca 1963 leta je
bila lastnik poligona ameriška
vojna mornarica, nato pa so ga
odstopili upravi raketnih poligo-
nov v vojnem letalstvu. Sol-
ski center tega poligona je v
letalskem oporišču Vandenberg,
ki združuje pet še pred kratkim
ločenih poligonov: mornariški,
za balistične rakete, protiraket-
ni, polarni in ekvatorialni. Po
podatkih tiska je videti, da je
1964. leta vrednost naprav na
tihoceanskem poligonu znašala
222 milijonov dolarjev, medtem
ko sedanji letni stroški znašajo
več kot 100 milijonov dolarjev.
Na tem poligonu je zaposlenih
13.000 vojaških oseb in civilnih
strokovnjakov.

Javnost je obveščena tudi o
tem, da velikost, oprema, teh-
nične naprave in kadri, ki jih
ima tihoceanski poligon, omo-
gočajo njegovo uporabo za po-
trebe vseh vrst oboroženih sil.
S tega poligona spuščajo tudi
strateške rakete, med njimi
medcelinske, predvsem pa ra-
kete »zemlja-zemlja« in »zem-
lja-letal« in »letal-letal«. Razen
tega pa tu preizkušajo razne
sisteme protiraketne obrambe
in spuščajo vohunske satelite.

tihoceanski poligon, ki deluje že
osem let. Večji od njega je le
atlantski poligon, ki pa zaosta-
ja za tihoceanskim glede vo-

Tovarniško srečanje na Lipniški planini

V počastitev 25-letnice smrti narodnega heroja Jožeta
Gregorčiča in drugih padlih borcev bo 10. septembra t.l. ob
10. uri na Lipniški planini na Jelovici komemoracijska
svečanost.

Po svečanosti bo na Vodiški planini pri Partizanskem
domu tovariško srečanje partizanskih aktivistov in obvešče-
valcev bivšega jeseniškega okrožja ter borcev — kurirjev,
internirancev, zapornikov in izseljencev.

Vabimo vse prebivalstvo, predvsem pa mladino jeseniške
in radovljiške občine.

Dostop do Lipniške in Vodiške planine je možen z vsemi
motornimi vozili.

Prijave zbira krajevni odbor ZB in Izletnik na Jesenicah.

Za Jesenice je zborna mesto ob 7. uri zjutraj za delav-
skim domom. Za Radovljico pa ob 7.30 pred Grajskim
dvorom.

OBČINSKI ODBOR ZZB NOV JESENICE

Ameriška obveščevalna organizacija CIA ima na vesti ne le razne drobne akcije, kot so podkupovanje, izsiljevanje, uboji itd. in s kakršnimi
se ukvarjajo tudi mnoge druge obveščevalne službe, temveč zna v tujih deželah — če to zahtevajo interesi ameriških imperialističnih krogov
— organizirati tudi prave prevrate, revolucije in vojne. Tak primer je bil tudi s Kubo.

Allen Dulles je stal pred
velikim zemljevidom, ki ga je
imel obešenega na zidu svoje
pisarne v drugem nadstropju
hiše št. 30 v 24. vzhodni ulici
v Washingtonu. S pipo v ustih
je skozi naočnike opazoval
drobno zastavico na zemljevi-
du. Ob njej je bilo moč videti
španski naziv Bahía de Co-
chinos — Zaliv svinj. To ime
naj bi se v nekaj mesecih ali
pa že tednih pojavilo na stran-
neh svetovnega časopisa.

Ameriška zastava pa je tu-
di na mizi s telefoni, izmed
katerih je eden za neposredno
zvezo z Belo hišo. Dullesova
želja je, da bi spet zavihrala
nad Havaño. To naj bi dosegla
CIA, ne pa Pentagon.

Sredi 1960. leta je predse-
dnik Eisenhower Dullesu do-

volil ustanovitev kubanske
emigrantske vojske, ta pa je
ukazal svojemu namestniku,
naj pripravi operacijo »Pluto«.

V Hondurasu so na Labodo-
vem otoku postavili novo ra-
dijsko postajo, ki je nenehno
oddajala protikubanska poro-
čila. Druga radijska postaja pa
je z otoka Kay Westa ob florid-
ski obali šest ur dnevno od-
dajala poročila v španskem
jeziku.

Tako se je v bližini znanega
morskega letovišča Miamija
naselilo kakih štirideset tisoč
emigrantov. ZDA so jim dovo-
lile azil, niso pa jim dale za-
poslitve in so jih prepustile
usodi. Zato sploh ni bilo tež-
ko teh ljudi pridobiti za obo-
rožen boj z revolucionarno
Kubo in za agente v veliki za-
roti proti lastnemu ljudstvu.
S Floride je CIA poslala na
stotine Kubancev, med njimi

bandite, orožje in razstrelivo
vozili z ribiškimi čolni, ki so
imeli povsem nedolžen videz.
Tja pa so jih prenašala tudi le-
tala, ki so se dvigala s tajnih
letališč in jih spuščala nad
planinami, včasih pa kar na-
ravnost na vojaške objekte
kubanskih oboroženih sil.

Ameriško vojno ministrstvo
je v ta namen mesečno trošilo
od 130.000 do 520.000 dolarjev.
Še večje zneske, s katerimi je

tudi nacionalizirana industri-
ska in prometna podjetja, trgo-
vine in banke.

Varona je bil, kot tudi vsi
drugi politiki iz srednjeameri-
ških dežel, zelo pohlepen člo-
vek. Zato je CIA povsem
upravičeno pričakovala, da bo
odigral podobno vlogo, kot jo
je bil pri zrušitvi vlade v Gua-
temali imel kasneje ubiti Cas-
tillo Armas.

Frenta je svoj glavni štab
imela v Miamiju. Odtod pa
niso prihajali nobeni ukazi.
Emigrantske voditelje je nam-
reč imel pod poveljstvom
predstavnik CIA Frank Ben-
der, ki je bil v Miamiju, med-
tem ko je njegov agent »Char-
ley« s svojimi pomočniki pri-
pravljaj v taboriščih topovsko
meso.

Marca 1961. leta je Bender
dobil nalogo, naj sestavi »ku-
bansko vlado v emigraciji«.
Zato je emigrantskim vodite-
ljem dal sezname ljudi, ki so
prihajali v pošto. Takrat je
nastal tako imenovani revolu-
cionarni svet pod vodstvom
Josea Mira Cardona. Ko so čla-
ni sveta v hotelu Skvway pro-
slavljali svojo postavitev, sploh
še niso vedeli, kakšno vlogo
jim je bil namenil vodja CIA.

Prihodnjiki:

- Druga Guatemala
- »Zeleni cvet kliče
modrega orla«
- Omajan ugled ZDA

Fotografija z uprašajem

Kar lepo število fantov in deklet se je zbralo, verjetno na kakšnem tečaju; mnogi namreč
držijo v rokah svežnje papirjev. Po oblekah sodeč je skupino ujel v svoj objektiv parti-
zanski fotograf nekje na Dolenjskem. Kaj drugega bi samo s pomočjo fotografije težko
ugotovili. Bralci, pazljivo si ogledajte oblike na sliki; morda se vam bodo ob pogledu
nanje utrnili spominj na čase izpred dvajsetih let.

Operacija »Pluto«

Ko so bili načrti desantne
operacije končani, so jih spra-
vili v blagajno. »Dan X« so ne-
nehno odlagali vse do konca
1960. leta. »CIA bi lahko sto-
rila še precej več«, je menil
njen vodja, »če bi pod večjim
vplivom imela vseh 80 antica-
strovskih skupin.« Dulles je po-
stajal že nestrpen.

Proti Floridi in Guatemali

Ko so na Kubi vrgli gene-
rala Battisto, so skupno z njim
pobegnili na Florido tudi mnogi
politiški, oficirski, policijski
uslužbeni in njihove družine.
Niso pa pozabili vzeti s seboj
tudi denarja. Sledili so jim
pristaši prejšnjega režima, le-
nuhi in potepuhi, ki so bili
navajeni na lahko življenje.

tudi sedemdeset letalcev, v
skrivna vojaška taborišča v
Guatemali, Nikaragui in Porto-
ricu. Tam so jih temeljito pri-
pravljali za posebne naloge, ki
naj bi jih imeli med inv. zijo
na Kubo. Preden pa so jih pre-
peljali v srednjeameriške drža-
ve, so jih zelo natančno pre-
verili. Pri tem so uporabljali
celo detektorje za ugotavlja-
nje laži. Zagrozili so jim, da
jih bodo v primeru, če jih bo-
do skušali izigrati, poslali v
kazenska taborišča.

Načrt za operacijo »Pluto«
pa ni predvideval le pomorsko
desantne operacije, temveč naj
bi že poprej poslali manjše
skupine na otok. Tako so sku-
pine plačancev po končanem
urjenju in tam odhajale iz
taborišča CIA. Na Kubo so te

polnila tudi blagajne kuban-
skih emigrantskih organizacij,
pa je porabila CIA. Ena izmed
takih organizacij je bila tudi
siabo uspeša zveza petih orga-
nizacij — Frenta, ki ji je bil
Dulles še prav posebej naklo-
njen in ki je v ZDA imela
politične pravice.

Politična osnova Frenta je
željal CIA povsem ustrezala.
Bila je namreč katoliška, po-
vsem reakcionarna in protiko-
munistična. Kljub temu pa je
le ni bilo mogoče istovetiti z
osovraženim battističnim reži-
mom. Njen vodja Manuel An-
tonio de Varona je obljubljaj,
da bo po končani zmagi vrnil
nacionalizirano zemljo ameri-
škim firmam in kubanskim ve-
leposelstnikom, prejšnjim last-
nikom pa je nameraval vrniti

